

VII. A megelőző választmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek: a „Wagner Károly“ alapítvány javára beküldött Láncezy Antal két erdőör rendbirságából 4 frtot; magán kötelezvényeik törlesztésére befizettek: Gábor Sándor 20 frtot, Pellion Lajos 50 frtot, Radu T. Miklós 5 frtot, Hoffman Brunó 21 frtot, Halbauer István 9 frtot, Bacsák Béla 4 frt 20 krt.

VIII. Új rendes tagokul felvétetnek: Papp Sándor kerületi vadász, ajánlja Lutonszky Géza; Horváth József műszaki dijnok, ajánlja Márton Sándor.

IX. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Almásy Andor és Havas József választmányi tagok kéretnek fel.

K. m. f.

Levitzky Albert,
titkár-helyettes.

Almásy Andor,
v. tag.

Hitelesítésül:

Scholz Rezső,
elnök-helyettes.

Havas József,
v. tag.

Lapszemle.

A tölgy és bükk elegyes tenyésztése. A tölgy honunkban az eke elől hova-tovább kiszorul a síkság gazdag talajáról, mely az elegenden tölgyállab alatt sem szegényedik el és mindinkább az előhegység silányabb termőhelyein fog tenyészni. A gyengébb talaj azonban tiszta tölgyest károsodás nélkül nem tűr el, mert ezen fanem fényigényes természete épen kedvezőtlenebb viszonyok között nyilvánul feltűnően az állab korai és erős kiritkulásában.

Nagy figyelmet érdemelnek ezért részünkről azok a módok és eljárások, melyek segítségével a silányabb talajt is oly karban lehet tartani, hogy állandóan alkalmas legyen az értékes tölgy tenyésztésére.

A külföld fejlettebb gazdasági viszonyai között a tölgy már régebben vonult vissza a mezőgazdaságilag állandóan mivelhető talajról s azonfölül ott többnyire mostohább éghajlati viszonyok között is tenyészik, mint nálunk. Nem lesz tehát érdektelen azon gazdasági miveleteket figyelemmel kísérni, melyekkel ott a tölgyet kezelik, hogy mások tapasztalatait hasznunkra fordíthassuk.

Ilyen szempontból közöljük alábbiakban kivonatossan Kraft főerdőmester értekezését: „A tölgy neveléséről, különös tekintettel a Spessart viszonyaira“, mely Danckelmann „Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen“ című folyóiratának folyó évi VII. füzetében jelent meg.

Kraft első sorban kiemeli azon üdvös hatást, melyet az egykoru és egyesével elegyített bükk a tölgyre gyakorol s a mely a talajerő megóvásában és a tölgy hossznövekvésének és ágtisztaságának előmozdításában válik elegyetlen tölgyesekkel szemben feltünővé. A tiszta tölgyes alatt, mihelyt 50—60 éves korában ritkulni kezd, fű lepi be a talajt és ez a gyomnövényzet a szabadon átjáró szélel egyetemben a talajt annyira kiszáritja, hogy e miatt a gyökereknek táplálékszívásban álló életfolyamata szűk határok közé szorul, a mi természetesen a növekvési viszonyokra kedvezőtlenül hat vissza.

Igaz ugyan, hogy egyenlőkoru és egyesével elszórt fákból álló elegynél a tölgy és bükk csak 30—40 évig fér meg az állabápolás közbelépte nélkül egymás mellett, mert ezen a koron túl a bükk a tölgyet elnyomással fenyegeti és a fiatalosban is csak akkor van jó hatással, ha úgy a tölgy, mint a bükk sűrű vetésből vagy önvetényülésből származott, mert ültetett fiatalosokban, melyekben a csemeték tágas nőtérrel birnak, a bükk csakhamar elterebélyesedik és elnyomja a szomszéd tölgyet. Ugyanezért nem helyes a serdülőkoru hézagos tölgyeseket bükkcsemeték ültetésével kipótolni, míg ellenben gyöngébb termőhelyeken az erdei fenyővel való pótlás üdvös voltára számos példa van.

Vegyes tölgy- és bükkállabok nevelésére rendszerint a természetes felujtást, bükkállabokban a tölgyekkel, tölgyállabokban pedig a bükkal való alávetést kellene alkalmazni, miközben a tölgy pásztáránt, kis csoportokban vagy egyesével volna elegyíthető.

A Spessartban már régóta törekedtek a bükknek a tölgyre gyakorolt jó hatását kizsákmányolni, az egyesével való elegyítést azonban sok helyen kerülük, mert attól tartanak, hogy az állabápolás (tisztázó vágás és áterdölés) nem fogatosítható annyira belterjesen, hogy ne kellene a tölgy elnyomatásától tartani. Ilyen aggodalmaktól indítatva ujabbán 1 ha-nyi és nagyobb csoportokat telepitének.

Tény, hogy a különböző növekvésű fanemek leginkább csoportos elegynél bírnak az állabnevelés beavatkozása nélkül egymás mellett tenyészni, de éppen a tölgy és bükk elegyénél megy veszendőbe ebben az esetben az elegyülés előnyeinek jó része és kivált, hogy a bükk a tölgy alaki viszonyaira a távolból nem gyakorolhatja kedvező hatását s a nagy tölgycsoportok belsejében a talaj üdesége is csak úgy elvész, mint a tiszta tölgyállaban.

Ezért az állabápolás olyan egyszerű módját kell keresni, mely gyakorlatilag egyesével való elegyülésnél is kivihető.

A bükk csak rudas korától kezdve veszélyezteti a tölgyet. Az ágaktól való tisztulás korában az állabápolás azon bükkök kivágására szorítkozhatik, melyek elterebélyesednek. Ezen koron túl azonban hathatósabban kell a tölgy védelmére kelní, a mit legjobban a bükknek kisebb-nagyobb magasságban való megcsonkítása (fejelése) által érünk el. Helytelen volna a bükköt tőből kivágni, nemcsak azért, mert a bükkuskók közül sok nem sarjadzanék ki, hanem főleg azért, mert a magas száru, de elnyomással nem fenyegető bükkültelék jótékony hatása megszűnnék, pedig erre még az állab későbbi korában is van szükség. A tölgybükk-vegyülék ily módon üzött gondozásának célja tehát az, hogy a tölgynek a bükk által való tulszárnyaltatása és elnyomatása, mely egyenkinti elegynél egyébképen el nem marad, elkerültessek, hogy a tölgy koronája uralkodó és életképes maradjon, e mellett azonban a tölgy törzsén különben fellépő fattyuhajtásoknak az alul záródó bükk elejét vegye és a nyurgán felnőtt tölgyeknek, melyek felszabadulva lekonyulnának, továbbra is támaszul szolgáljon. A bükkök a fejelt csonkfák módjára újból, bokrosan, kihajtanak és a talajt jobban védik, mintha koronájuk épségben maradt volna.

Ezen eljárásnál felesleges a tölgynek későbbi alátelepítése talajvédelem kedvéért, ami valamennyire nagy tiszta tölgycsoportokban elkerülhetlen; pedig, eltekintve költséges voltától, a magas-törzsű töltelékfa jó hatását korántsem pótolhatja. Tiszta tölgyesekben az alátelepített fanem záródásáig a talaj időleges károsodása nem marad el, míg e leirt eljárás mellett a termőerő csökkenése ki van zárva.

Igen fontos, hogy a bükk megcsonkításánál eltaláljuk a helyes

magasságot. Tulságosan mély csonkitásnál a bükk a tölgynek alaki fejlődésére nem hat eléggé kedvezően, ha pedig tulmagasnak hagyjuk, akkor csakhamar újból veszélyben forog a tölgy és újból segítségére kellene jönni. A csonkitás helye a tölgynek és a bükknek a termőhelyi viszonyok által meghatározott növekvésétől függ, nagyjában azonban a csonkitás a teljes magasság fele és kétharmada között eszközlendő. A metszési lap alatt növő ágak rendszerint érintetlenül hagyandók, ha csak nem kell attól tartani, hogy a csucshajtást igen hamar kipótolják.

Helyesen teljesített csonkitást rendszeren nem kell ismételni. Egyébíránt a tölgy hossznövekvésének befejezése után, a midőn a bükknek szerepe mint a növekvést gyorsító töltelék már megszűnt, egyes bükk törzsek, melyek a tölgy mellé vagy fölé tolazkodtak, egészen kivághatók. Ezen gazdasági művelet természetesen már nem az állabnevelés, hanem az előhasználat jellegét viseli. Minden körülmény között azonban lábon tartandó a talajvédelem kedvéért az alant maradt és elnyomott bükk.

Módunkban áll ilyképen vagy tiszta tölgyest nevelni, melyben csak a tölgy koronája alatt van bükk töltelék, vagy oly állabalakot létesíteni, melyben a bükk nemesak a tölgy alatt, hanem mellette a főállabban is szerepel és utóbbi esetben az elegyarányt a helyi körülményekhez képest igen változatosan alakíthatjuk. Egyes elterebélyesedéssel nem fenyegető bükköt a csonkitással megkimélni már azért is kívánatos, hogy az állab felujtásánál a bükk is természetes uton ujuljon fel és erősebb bükkműfa is legyen nyerhető.

A bükkhöz hasonlóan bánhatunk a netalán közbekeveredő gyertyánnal is.

A tölgyerdőkben nálunk alkalmazott 100—140 éves fordákat a bükk is elbirja, a Spessartban divó 300 éves tölgyforda ellenben megkívánja, hogy a bükk legalább egyszer felujtassék. *)

A tölgy a növekvő korral mindinkább nagyobb fényigénnyel bír, ha tehát erős tölgyműfát kívánunk nevelni, akkor a főállab megfelelő és fokozatos előhasználása útján fogjuk a legszebb törzseket a fény teljes élvezetébe helyezni s ezt a bükk védőállab miatt a talaj tevékenységének minden kockáztatása nélkül tehetjük.

*) Hazánkban tudtunkkal Lajos bajor herczeg sárvári uradalnában csonkitják a bükköt és gyertyánt a tölgy érdekében. (Farkaserdő.) *Közlő.*

Meg kell még emlékeznünk az ilyen vegyes állabok felújításáról, illetőleg tiszta állaboknak vegyesekké való átalakításáról.

Már meglevő vegyes tölgy- és bükkállabokban a természetes felújítás fog esetleg némi mesterséges utánpótlással célhoz vezetni. Ha a tölgy és bükk pl. egyenlő arányban fordul elő, akkor a vetővágást inkább a bükk rovására végezzük és pedig lehetőleg oly évben, a midőn csak a tölgy terem makkot, a bükk ellenben nem. A bükk valamely későbbi magtermő évben települ meg. A két fanem közötti korkülönbség a tölgynek javára lesz.

Tiszta bükkállab teljes zárlatának mintegy 0,6 részéig ritkíttatik és pedig ismét meddő évben s erre alatta tölgyesorvetést alkalmazunk (3—4 hl. ha-kint). A bükk ismét természetes uton fog elegyülni, de figyelemmel kell lenni arra, hogy a tölgyesnek a bükk fokozatos ritkítása által kellő világosságot nyujtsunk.

Tiszta tölgyesben természetes felujulása után 2—3 évvel a bükköt vetéssel telepítjük meg (ha-kint 1—1½ hl).

Más fanemű állabok átalakítása tölgyessé szintén védőállab alatt eszközzendő.

(Közli: Bund K.)

Idegen tűlevelűek neveléséről. Azon gyakori jelenség, hogy Hochstetter „Coniferenbuch“-jában felemlített 30 fajú idegen tűlevelű között, melyek fennemlített munka szerint Közép-Európa telét baj nélkül kiállják, igen sok már az első hidegebb télnek áldozatul esett, Rassl es. és kir. erdőmestert arra a meggyőződésre juttatták, hogy a megfagyott magesemeték nem eléggé fásultak meg.

A legtöbb idegen fanem magva többnyire idősebb s ennél fogva, ha nem teljesen csiraképtelen, mégis többé-kevésbé lassan s nehezen csirázó, különösen azon esetben, ha tengeren át szállítottott hozzánk. Kísérleteinél iparkodott a természet utját követni, a menyinyiben az idegen fanemek magvait kevés földdel elegyítve már márczius havában kitette a légbeliek hatásának, esetleges szárazság beálltával azokat hólével vagy esővízzel megnedvesítette és csak már midőn a csirák jelentkeztek, vetette el a magvakat a nekik szánt ágyasokba.

Kétséget sem szenved, hogy az idegen fanemeknek nagyban való telepítésének jogosultsága még csak ezután fog általánosságban elismertetni. Csak egy tekintetet kell vetni Dél-Tirol nagy-

kiterjedésű porfiros hegyoldalaira, a melyeken, majdnem kivétel nélkül, csakis lombbozót nevelődik, hogy a tűzifa-szükségletet kielégítse. Minden az ottani termőhelyi viszonyokkal ismeretes szakember be fogja látni, hogy azon a területen a tülevelű fanemek telepítése volna helyén; ott egy nagy kiterjedésű kísérleti telep létesülhetne az idegen fenyőnemek telepítése céljából, a nélkül, hogy az ott divó használat hálrálatnák, a mennyiben a meglevő bozót előserdénynek volna tekinthető és felhasználható, a mennyiben helyenkint elébb-utóbb ugyis közép erdőüzemre kellene átmenni.

Rassl cs. és kir. erdőmesternek ezen közleményéhez a „Centralblatt für das gesammte Forstwesen“ cz. szaklap szerkesztősége még a következő megjegyzést fűzi. Az idegen fanemeknek vetés előtt való olyan célú kezelése, hogy a csirázás siettettsék, igen nagy előnyöket nyújt. Az idegen fanemek magvainak még új év előtt nedves homokba való elhelyezését francia kertészek legmelegebben ajánlják.

Ehez hozzáfűzhetem azon tényt, hogy a görgény-szent-imrei m. kir. erdőőri szakiskola igazgatója ezen eljárást már pár év óta a legszebb sikerrel alkalmazta.

(A „Centrbl. f. d. g. F. w.“ után közli: *Pausinger K.*)

A fapiacról.

Szeptember 25.

(**B.**) A faüzlet helyzete a korábbi viszonyokhoz képest lényeges változást szenvedett s belföldi piacainkon, a nyomott gabonaárak, a tavasziak rossz termése és a takarmánynak az alföldön való nagyobb hiánya miatt ez idő szerint felette gyér és kevés a kereslet, mert a föld-birtokos gazdák nem építkezhetnek. Ehez csatlakozik még további rossz hatással a pénznek drágulása s ezzel kapcsolatban a lejáráó fizetéseknek sok részről való nem teljesíthetése, úgy, hogy némely fakereskedők zavaroktól is félnek.